

عنوان مقاله:

جستاری پیرامون «همای»

محل انتشار:

متن شناسی ادب فارسی، دوره 4، شماره 1 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

اسماعیل شفق - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

جمیله زارعی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه بوعلی سینا، ایران.

خلاصه مقاله:

همای مرغ استخوان خوار معروفی است که در راسته شکاریان قرار می‌گیرد. شهرت این پرنده در ادبیات فارسی براساس جایگاه اسطوره‌ای آن است؛ آنچنان که سایه این پرنده بر سر هر کس می‌افتاد او را سعادت‌مند می‌دانستند و حتی وی را پادشاه می‌کردند. در علم پرنده شناسی این پرنده را در خانواده کرسها قرار داده‌اند. هما (هومیا یا هوما یا هومیه و یا هومایه) در اوستا به معنای (خجسته) آمده و در شاهنامه از درفش (همای پیکر) یاد شده است. همچنین در اوستا از مرغی به نام «مرغ وارغن» نام برده شده، که فرّ به صورت این پرنده از پیکر جمشید جدا گردیده است. مرغ «وارغن» را برخی سیمرغ، برخی پرنده‌ای از جنس شاهین و برخی به پیروی از (ؤلف) شاهین و معین هم یکی از معانی همای را «وارغن» آورده است. مرغ وارغن با سیمرغ افسانه‌ای خلط شده؛ ولی در حقیقت «مرغ وارغن» همان همای امروزی است. با وجود اینکه همای در فرهنگ ایرانی پرنده‌ای مشهور است؛ اما نوشته‌های بسیار اندک و پراکنده‌ای درباره آن وجود دارد.

کلمات کلیدی:

فرّ، همای، سایه همای، مرغ وارغن، اوستا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1182781>

